

Fekete Vince

Halálgyakorlatok

(Távozó nyelv)

*Anyám mesél, nagyapád negyvenhatban,
vagy mikor, nem tudom, de te tudod, mit
akarok mondani, beledobta oda, a kútba?,*

*igen, ott van azóta is, biztosan, már meg is
rozsdásodhatott, az az ízé, az a..., az a...,*

*nem akar engedelmessé válni a nyelv a szájában,
ez a dermedt és fémszerű húsdarab, tudod,
mire gondolkodok, mondja, tudom, mondom,*

a pisztolyt, vagy kézigránátot?, nem tudom,

*bizonytalanodik el hirtelen, aki birtokosa volt
a szónak valamikor, mert nem találja, nem jön,*

*azt mondja, nincsen, máshol van, és tudja, hogy
tudom, mire gondol, mint aki csak az egymáshoz
tartozás hangjait érti és képezi, az a miféle,*

*az a hogyishívják, pisztoly, mondom, pisztoly,
mondja, s hogy az utóbbi időben, mióta ezeket a
gyógyszereket adják neki... Azok, ők?, kérdezem,*

*igen, nincsenek szavai, gyors, könnyű szavak,
amilyenek valamikor, meggyőzők, finomak, és
érvek sincsenek, hiába próbálgatja a szavakat,
a helyes kiejtést, mert az sem jön mindig, csak*

*néha, váratlanul, ott a kútban, oda dobta, hogy
nehogy megtalálják, mert ha igen, akkor mi lesz?,
mi lett volna, nem tudja, mondja, megölik?, nem*

*tudja, itt van karnyújtásnyira, pár méterre tőlünk,
a föld felszínétől, az udvartól, a betongyűrűk alján,
a sárban, az iszapban, a lerakódásban, mint a nyelv*

*is, az ő nyelve, az is karnyújtásnyira, úgy tűnik, és
mégsem éri el, a pincében, alattunk, a szoba alatt, a
mélyben, ott, valamilyen polcokon, lehajol, nyúl értük,*

*mint egy gyerek, mint gyerekkorában, nyújtózkodik,
s amikor már-már elérné, ujjbegyei érintenék a kérgüket,
súlyosan vissza-*

*zökken, visszazuhan, és remegnek-rezegnek ezek a
polcok, a gyerekkoréi, a felnőttkoréi, esnek és zuhannak
róluk a dolgok, mint a befőttek, bucskáznak alá, valahová,
a mélybe, az iszapba, a sárba, a sötétségbe...*

(Holtág)

*Sürgölődik körülöttem, etetni akar
folyton, egyél,
neked készítettem, neked, érted csináltam,*

*időnként
váratlanul megsimogat, hisz hazajöttem, hozzá
jöttem, hozzá, aki évek óta egyedül él, az ösben,
ott, ahonnan kihalt
anyja, apja, szinte mindenkije, és most
itt vagyok neki én,*

*a ritkán látogató szomszédok, ismerősök helyett
az övé erre az órára, másfél órára, el akar mondani
mindent,
hogy mi történt ma, mit csinált a kertben, mit a
pincében,*

*hogy a tyúkok, a csirkék, s hogy nem lesz
többé már
macskája soha, aki, igen, Aki munkából hazaérve
a tornácon
várja, mindent akar, mindent ide, nekem adni, és
beszélni,*

*mindent elmondani, hogy milyen volt régen,
gyermekkorában,
a szülők idejében, amikor este kiültek a padra,
és sötétedésig trécseltek
a szomszédokkal, de most nincs*

*senki, csak ez az Anu, de az bolond, az még
annyira sem tud beszélni, mint én, mondja, meséli,*

*megszületett,
gyermek volt, majd felnőtt, megismerte, beleszeretett,
összeházasodtak,
gyerekeik születtek, nevelt, felnevelt, aztán szinte
minden
közelebbi hozzátartozóját eltemette,
de túlélte,*

*nem roppant belé, nem roskadt meg alatta, s most
itt áll előttem, mellettem,
hetvenhat évesen, mint egy gyermek, rebbenő
tekintettel, rettenetes fiatalkori, élete
virágjabeli
évtizedek után, amikor az embernek valamivel oldani
kellett*

*azt az iszonyatot, ami akkor volt, apádnak például
alkohollal, el is vitte
ötvennégy évesen, és magára maradt a semmilyen,
csavargyáras
fizetésével, a gyerekeivel, ott, a gödör szélén,
élete derekán,*

*és bele akarta dobni magát, utána akart menni, ment is
volna,
ha nem vagytok Ti akkor, mondja, olyan mélység van
a tekintetében, aminek
alján nem hallatszik az értelem csobbanása, beszélni
akar, mondani
akar, mindent elmondani, de a történetek nem állnak
össze, nincs
lassan áramló idővonal, csak ez a feneketlen mélység,
csupán
egy-egy cserép a múltból, tanácstalanul felvesz
egy-et-egyét közülük,
de kiesik a kezéből, elejti, elveszíti, nem találja, nem*

tudja
összerakni
őket –

(O.)

*Szemem láttára sorvad. Elfogy belőle az értelem.
Sötétségbe, a múlt
világába, rettenetes mélyébe süllyed.*

*Egy költő sétál felfelé. Félek, hogy hátra-
fordul. Fel akarja hozni
onnan, ki akarja vezetni őt, fel akarja támasztani
az anyámat!*